

Eksamensveiledning

- om vurdering av eksamensbesvarelser

LOKALT GITT SKRIFTLIG EKSAMEN

BUA2003 – Yrkesutøvelse

Eksamensveiledning for lokalt gitt skriftlig eksamen i fylkeskommunenes landssamarbeid (Vigo IKS)

Denne eksamensveiledningen gir informasjon om lokalt gitt skriftlig eksamen i landssamarbeidet, og hvordan eksamen skal vurderes. Veiledningen er for skoler, elever, privatister, lærere og foresatte. Sensorene skal bruke veiledningen som en felles referanseramme for sitt sensurarbeid.

1. Eksamensordning

Skriftlig 4 timers eksamen. Eksamen blir utarbeidet og sensurert lokalt.

2. Hjelpemidler

Alle hjelpemidler er tillatt, bortsett fra åpent internett og andre verktøy som kan brukes til kommunikasjon. Hver fylkeskommune har publisert liste over tillatte nettbaserte hjelpemidler (nettressurser) som er tilgjengelig på eksamensdagen.

Noen fag avviker fra denne regelen ved at det er restriksjoner på bruk av hjelpemidler, eller at det er spesielle hjelpemidler som kreves for å løse eksamensoppgaven. Listen viser fag som avviker:

<http://www.vigoiks.no/eksamen/hjelpemidler-til-eksamen>

Eksamensoppgaver hvor det ikke er krav om spesielle hjelpemidler skal være utformet på en slik måte at det ikke er nødvendig å ha tilgang til internett eller hjelpemidler for å kunne besvare oppgavene. Det er kandidatens egen kompetanse i faget som skal prøves på eksamen.

Med utgangspunkt i eksamensordningen for faget må kandidaten selv velge hensiktsmessige hjelpemidler for å løse oppgavene. Eksempler på hjelpemidler kan være: datamaskin med filer og digitale verktøy, kalkulator, lærebok, tidligere eksamensoppgaver, notater, eksamensveiledning, utskrifter fra Internett og formelbok. Alle digitale verktøy som kandidaten vil bruke, må være installert på datamaskinen før eksamen.

3. Kommunikasjon med andre under eksamen

Det er ikke lov å kommunisere med andre under eksamen, hverken skriftlig eller muntlig.

4. Eksamensoppgaven

Eksamensoppgavene lages med utgangspunkt i læreplanens kompetansemål. De fem grunnleggende ferdighetene er en del av kompetansemålene:

- å kunne uttrykke seg muntlig (gjelder ikke på skriftlig eksamen)
- å kunne uttrykke seg skriftlig
- å kunne lese
- å kunne regne
- å kunne bruke digitale hjelpemidler

Oppgavesettet er bygd opp slik at besvarelsen skal gi grunnlag for å vurdere kandidatens individuelle kompetanse. Samlet sett kan eksamen inneholde oppgaver fra alle hovedområdene i læreplanen, men ikke nødvendigvis fra alle kompetansemålene. De fleste eksamener har alle hjelpemidler tillatt. Eksamensoppgaven bør være en åpen oppgave (case), og må utformes på en slik måte at svarene ikke kan leses direkte ut av en lærebok eller andre hjelpemidler.

Når kandidaten velger å bruke erfaringer fra egen praksis, er det viktig at hun/han beskriver klart hvilke valg som tas og de forutsetningene det arbeides ut i fra. Det er viktig å besvare det oppgaven spør om for å vise fagkompetansen sin.

Tidligere eksamensoppgaver finner du på www.vigoiks.no

5. Bruk av kilder

Hvis kandidaten bruker kilder i besvarelsen, skal disse oppgis på en slik måte at leseren kan finne fram til dem. Kandidaten skal oppgi forfatter og fullstendig tittel på lærebøker, artikler eller annen litteratur. Hvis kandidaten velger å bruke utskrift eller sitat fra nettsider, skal han/hun oppgi nøyaktig nettadresse og nedlastingsdato. Eksamensoppgavene har ikke alltid krav om bruk av kilder (tekst som er hentet fra bøker, Internett etc.), og kandidaten kan vise svært høy kompetanse til eksamen uten å bruke kilder i besvarelsen. I besvarelsen skal kandidaten vise sin egen kompetanse, med eller uten bruk av kilder.

6. Vurdering av eksamensbesvarelser og karakterbeskrivelser

Fylkeskommunene har ansvar for å sensurere besvarelsene. Spørsmål om gjennomføring og sensur av eksamen rettes til den enkelte fylkeskommune.

Forskrift til opplæringsloven §§ 3-4 og 4-4 har generelle karakterbeskrivelser for grunnopplæringen:

Karakteren 6 uttrykker at eleven har fremragende kompetanse i faget.

Karakteren 5 uttrykker at eleven har meget god kompetanse i faget

Karakteren 4 uttrykker at eleven har god kompetanse i faget

Karakteren 3 uttrykker at eleven har nokså god kompetanse i faget

Karakteren 2 uttrykker at eleven har lav kompetanse i faget

Karakteren 1 uttrykker at eleven har svært lav kompetanse i faget.

Karakterene 2-6 betyr at faget er bestått.

Kjennetegn på kompetanse

Hovedområde	Karakteren 5-6 Kandidaten viser fremragende eller meget god kompetanse i faget	Karakteren 3-4 Kandidaten viser god eller nokså god kompetanse i faget	Karakteren 2 Kandidaten viser lav kompetanse i faget
<p><i>Mål for opplæringen er at kandidaten skal kunne:</i></p> <p>Drøfte hva profesjonell yrkesutøvelse innebærer i barne- og ungdomsarbeiderfaget</p>	<p>Drøfte hva det innebærer å være profesjonell som barne- og ungdomsarbeider.</p> <p>Forklare og kunne komme med eksempler på forskjeller mellom profesjonell og private roller.</p> <p>Gjøre rede for plikter og rettigheter det er viktig å oppfylle som profesjonell arbeidstaker.</p> <p>Forklare hvordan en barne- og ungdomsarbeider skal bruke opplysningsplikten i yrket sitt.</p>	<p>Forklare hva det innebærer å være profesjonell som barne- og ungdomsarbeider.</p> <p>Gjøre rede for hensikten med taushetsplikten.</p> <p>Gjøre rede for hva opplysningsplikten innebærer.</p>	<p>Definere og vise til eksempel på hva det innebærer å være profesjonell som barne- og ungdomsarbeider.</p> <p>Kjenne til hva det innebærer å ha taushetsplikt.</p>

	Gi en faglig begrunnelse for hvorfor det er viktig å opptre profesjonelt i yrket.		
Drøfte barne- og ungdomsarbeideren som rollemodell for barn og unge	<p>Drøfte hvordan du som barne- og ungdomsarbeider kan være en rollemodell for barn og unge.</p> <p>Reflektere over egen praksis med tanke på å være en god rollemodell.</p>	<p>Forklare begrepet rollemodell.</p> <p>Beskrive hvordan du som barne- og ungdomsarbeider kan være en god rollemodell for barn og unge. Forklare barne- og ungdomsarbeiderens ulike roller.</p>	<p>Definere begrepet rollemodell.</p> <p>Gi eksempler på hvordan du som barne- og ungdomsarbeider kan være en god rollemodell for barn og unge.</p>
Gjøre rede for hva pedagogisk arbeid er, og drøfte hvilke holdninger som er viktige i pedagogisk arbeid	<p>Gjøre rede for hva pedagogisk arbeid er.</p> <p>Foreslå og begrunne valg av metoder med utgangspunkt i alder, modnings- og funksjonsnivå. Drøfte hvilke holdninger som er viktige i pedagogisk arbeid.</p>	<p>Forklare hva pedagogisk arbeid er.</p> <p>Forklare forskjellen på formell og uformell læring. Forklare og begrunne hvilke holdninger som er viktig i pedagogisk arbeid.</p>	<p>Definere begrepet pedagogikk.</p> <p>Gi eksempler på pedagogisk arbeid</p>

<p>Forklare hvordan gjeldende regelverk, rammefaktorer og målsettinger for pedagogiske virksomheter har betydning for yrkesutøvelsen</p>	<p>Gjøre greie for og vurder hvordan regelverk, rammefaktorer og målsettinger påvirker yrkesutøvelsen</p>	<p>Gi eksempler på innhold i rammeplan, barnehageloven og opplæringsloven.</p> <p>Forklare hvordan regelverk, rammefaktorer og målsettinger påvirker yrkesutøvelsen, (f.eks. planlegging, foreldresamarbeid, personalsamarbeid).</p>	<p>Beskrive begrepene regelverk, rammefaktorer og målsettinger.</p> <p>Gi eksempler på viktige lover og regler for deg som barne- og ungdomsarbeider.</p>
<p>Gjøre rede for hvordan oppvekstmiljøet påvirker utviklingsmulighetene for barn og unge</p>	<p>Begrunne faglig hvordan familiens levekår kan spille en rolle for barn og unges utvikling.</p> <p>Gjør rede for hvordan barnehage, skole, SFO og fritidstilbud/nærmiljø påvirker barn og unges utvikling.</p> <p>Vise til aktuelle teoretikere, (f.eks.: Bronfenbrenner, Eriksson, Maslow)</p>	<p>Forklare beskyttelsesfaktorer og risikofaktorer i nærmiljøet</p> <p>Forklare hvordan barnets personlighet og foreldrekompetanse har betydning for barnets utvikling.</p> <p>Gi eksempler på hvordan nærmiljø og storsamfunnet påvirker barn og unges utvikling</p>	<p>Definere begrepet oppvekstmiljø.</p> <p>Beskrive hva som kjennetegner et godt oppvekstmiljø.</p>

<p>Drøfte hvordan barn og unges ulike kulturelle og religiøse bakgrunn kan være en ressurs i det pedagogiske arbeidet</p>	<p>Drøfte hvordan barn og unges ulike kulturelle og religiøse bakgrunn kan være en ressurs i det pedagogiske arbeidet</p> <p>Forklare hvorfor det er viktig å ha fokus på mulighetene fremfor begrensingene i et flerkulturelt samfunn.</p> <p>Vurdere hva som er nødvendig for å få en god dialog med mennesker med ulik kulturbakgrunn.</p>	<p>Gjør rede for hvordan du som barne- og ungdomsarbeider kan legge til rette for aktiviteter hvor kulturell og religiøs bakgrunn kan brukes som en ressurs.</p> <p>Gi eksempler på hvordan verdikonflikter kan komme til uttrykk.</p>	<p>Kjenne til hva som menes med kulturell og religiøs bakgrunn.</p> <p>Gi eksempler på hvordan personer med flerkulturell bakgrunn kan være en ressurs.</p>
---	---	--	---

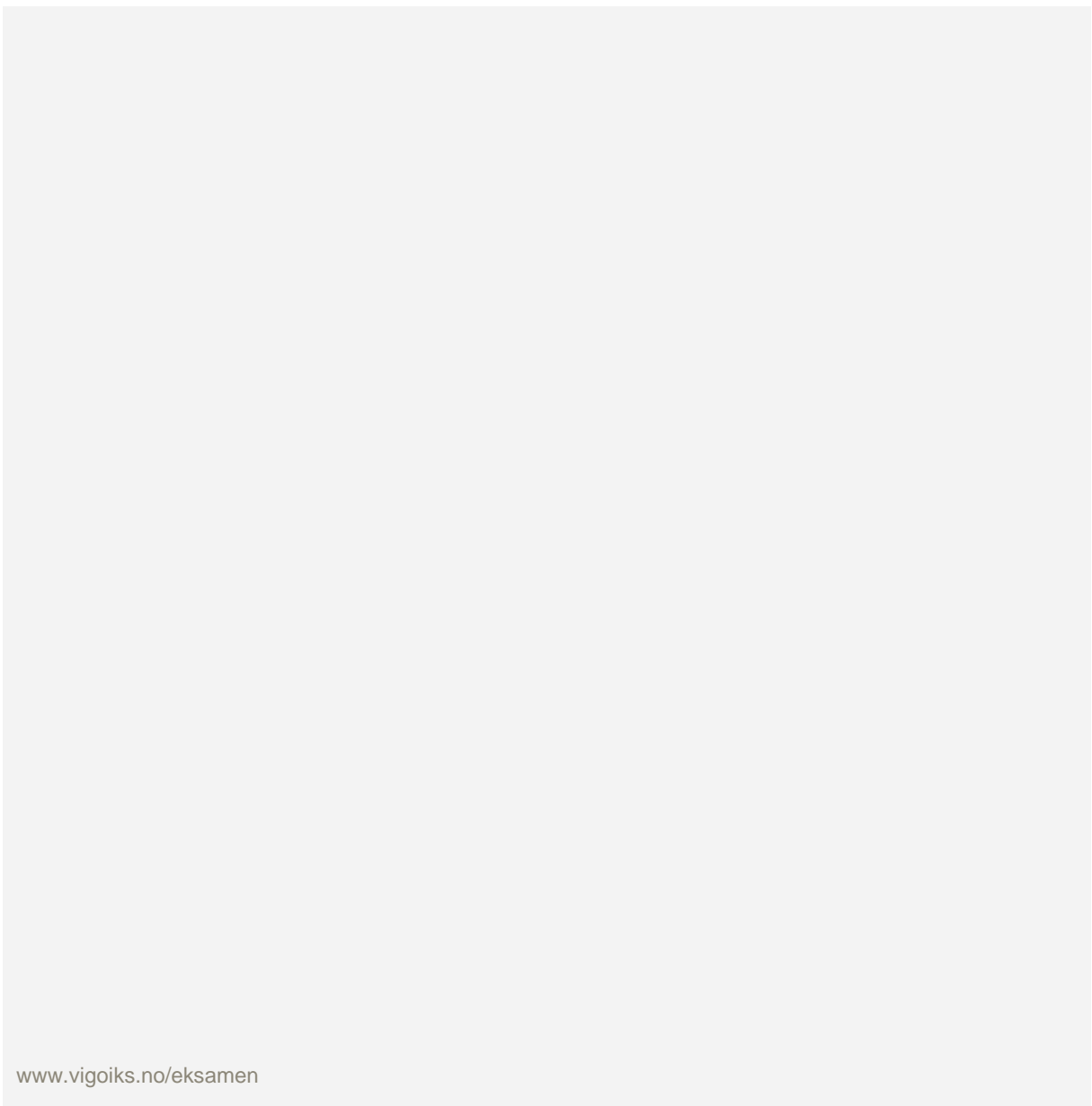
<p>Drøfte tiltak som kan fremme barn og unges evne til å vurdere mediernes påvirkning</p>	<p>Drøfte hvordan du som barne- og ungdomsarbeider kan planlegge og gjennomføre tiltak for at barn og unge skal utvikle et sunt og kritisk blikk på innholdet i mediene og eget mediebruk.</p> <p>Gi en faglig begrunnelse på hvorfor det er viktig å ha fokus på mediernes påvirkning.</p>	<p>Forklare hvordan du som barne- og ungdomsarbeider kan planlegge og gjennomføre tiltak for at barn og unge skal utvikle et sunt og kritisk blikk på innholdet i mediene og eget mediebruk.</p>	<p>Definere hva media er og kunne nevne eksempler på ulike medier som dominerer barn og unges hverdag.</p> <p>Gi eksempler på hvordan man kan veilede barn og unge i forhold til mediernes påvirkning.</p>
<p>Gjøre rede for hva observasjon, planlegging og dokumentasjon kan bety i arbeidet med barn og unge</p>	<p>Drøfte hvorfor du som barne- og ungdomsarbeider skal observere, planlegge og dokumentere.</p> <p>Vurdere ulike metoder for observasjon, planlegging og dokumentasjon.</p>	<p>Forklare hvorfor du som barne- og ungdomsarbeider skal observere, planlegge og dokumentere.</p> <p>Gjøre rede for ulike metoder for observasjon, planlegging og dokumentasjon.</p>	<p>Definere begrepene observasjon, planlegging og dokumentasjon og kunne gi noen eksempler.</p> <p>Kjenne til hvorfor observasjon, planlegging og dokumentasjon er viktig.</p>

<p>Drøfte hva motivasjon kan bety for læring og utvikling</p>	<p>Gjøre rede for hvordan motivasjon kan påvirke barns læring og utvikling.</p> <p>Drøfte hvordan du som barne- og ungdomsarbeider kan motivere barn og unge til ulike aktiviteter.</p> <p>Begrunne med relevant teori som kan knyttes til motivasjon. (f. eks: <i>Maslow</i>)</p>	<p>Forklare begrepene indre og ytre motivasjon.</p> <p>Forklare hvordan du som barne- og ungdomsarbeider kan motivere barn og unge til ulike aktiviteter.</p> <p>Gjøre rede for hvorfor motivasjon er viktig.</p>	<p>Definere begrepet motivasjon og vise eksempler på hvordan du som barne- og ungdomsarbeider kan motivere barn og unge til ulike aktiviteter.</p>
<p>Drøfte hva lek kan bety, og gi eksempler på tiltak som kan fremme lek og kreativitet tilpasset alder, modningsnivå og funksjonsevne</p>	<p>Drøfte lekens betydning for barn og unges læring og ulike utviklingsområder.</p> <p>Vurdere hvordan du som barne- og ungdomsarbeider kan motivere til lek og kreativitet tilpasset alder og modningsnivå.</p>	<p>Forklare hva barn kan lære i lek.</p> <p>Gi flere eksempler på hvordan du som barne- og ungdomsarbeider kan motivere til lek og kreativitet tilpasset alder og modningsnivå.</p>	<p>Definere begrepet lek og kreativitet og kunne gi noen eksempler på ulike kategorier av lek.</p> <p>Gi noen eksempler på hva barn kan lære i lek.</p> <p>Gi noen eksempler på hvordan du som barne- og ungdomsarbeider kan motivere til lek og kreativitet.</p>

<p>Planlegge og gjennomføre enkle aktiviteter for ulike grupper og begrunne valg av aktiviteter med utgangspunkt i utviklingspsykologi</p>	<p>Utarbeide og begrunne en plan med utgangspunkt i den didaktiske relasjonsmodellen.</p> <p>Skrive en god og velbegrunnet plan som et godt arbeidsredskap.</p> <p>Begrunne valg av aktiviteter med utgangspunkt i mål, utviklingspsykologi og aktuelle teoretikere.</p>	<p>Utarbeide og begrunne en plan med utgangspunkt i den didaktiske relasjonsmodellen.</p> <p>Skrive en plan som er detaljert og godt utfylt og gir en delvis begrunnelse for valg av metode.</p> <p>Vise til utviklingspsykologi.</p>	<p>Definere begrepet plan og utviklingspsykologi.</p> <p>Gi eksempler på ulike typer planer i barnehage, skole, SFO.</p> <p>Utarbeide en enkelt begrunnet aktivitetsplan og gjennomføre denne i tråd med planen.</p>
<p>Planlegge og gjennomføre enkle aktiviteter for barn og unge innen kultur og fysisk aktivitet</p>	<p>Gjøre rede for hvorfor barn og unge skal jobbe med kulturelle og fysiske aktiviteter.</p> <p>Planlegge, gjennomføre og ta lederansvar for enkle aktiviteter for barn og unge innenfor kultur og fysisk aktivitet.</p> <p>Gi faglige begrunnelser ut fra alder, modning og funksjonsnivå.</p>	<p>Forklare hvorfor barn og unge skal jobbe med kulturelle og fysiske aktiviteter.</p> <p>Gi eksempler på kulturelle og fysiske aktiviteter tilpasset alder og funksjonsnivå.</p> <p>Planlegge og gjennomføre enkle aktiviteter for barn og unge innenfor kultur og fysisk aktivitet.</p>	<p>Definere kulturelle og fysiske aktiviteter.</p> <p>Gi eksempler på kulturelle og fysiske aktiviteter.</p> <p>Gjennomføre enkle aktiviteter innenfor kultur og fysisk aktivitet.</p>

<p>Lage enkle måltider for barn og unge som en del av pedagogisk arbeid.</p>	<p>Planlegge og lage enkle måltider sammen med barn og unge.</p> <p>Forklare hva som menes med pedagogisk arbeid og gi eksempler på hvordan barn og unges utvikling kan stimuleres i forbindelse med et måltid. (eks: sosial kompetanse, motorikk, språk og medvirkning).</p>	<p>Vise i praksis hvordan man kan lage enkle måltider som en del av et pedagogisk arbeid.</p>	<p>Lage enkle måltider sammen med barn og unge.</p>
<p>Gjøre rede for prinsippene for universell utforming</p>	<p>Gjøre rede for prinsippene for universell utforming.</p> <p>Vurdere ulike konsekvenser ved manglende universell utforming.</p> <p>God kunnskap om ulike lovverk</p>	<p>Gjøre rede for hvordan universell utforming kan komme til uttrykk i barnehage, skole, SFO og fritidsklubb.</p> <p>Gi eksempler på prinsipper for universell utforming og hvorfor dette er viktig.</p>	<p>Definere hva som menes med universell utforming og kunne gi eksempler.</p> <p>Fortelle hvorfor det er viktig med universell utforming.</p>

<p>Gjøre rede for og anvende ergonomiske prinsipper i yrkesutøvelsen.</p>	<p>Gjøre rede for og anvende ergonomiske prinsipper i yrkesutøvelsen.</p> <p>Gjøre rede for ergonomiske hjelpemidler og teknikker</p>	<p>Forklare og anvende ergonomiske prinsipper i yrkesutøvelsen.</p> <p>Kjenne til eksempler på ergonomiske hjelpemidler og teknikker.</p>	<p>Definere begrepet ergonomi.</p> <p>Fortelle hvorfor ergonomi er viktig for deg som barne- og ungdomsarbeider.</p> <p>Anvende enkle ergonomiske prinsipper i praktisk arbeid.</p>
---	---	---	---

www.vigoiks.no/eksamen